

Bilag 1 - Den fleksible udlejningsaftale

Opfyldelse af Integrationsindsatsens mål om at der ikke må komme nye udsatte boligområder i Københavns Kommune:

Borgerrepræsentationen besluttede i mødet den 14. december 2006 at indgå aftale med Boligselskabernes Landsforening, 1. kreds, om nye udlejningsmodeller og ændrede anvisningsregler (BR 711/06). Aftalen fastlægger en samlet strategi for udlejning af kommunens almene familieboliger i de næste 5 år. Strategien understøtter bl.a. integrationspolitikens mål om færre personer uden tilknytning til arbejdsmarkedet i de udsatte boligområder og medvirker til, at andre boligområder ikke udvikler sig i en uheldig retning, så der opstår nye udsatte boligområder. Aftalen er således ikke specifikt integrationsrettet, men beboersammensætningen i de almene boligafdelinger medfører, at aftalen formentlig vil have en integrerende effekt.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen og Socialforvaltningen har i fællesskab udarbejdet notat af 5. februar 2008 vedrørende foreløbig evaluering af aftalen, hvortil henvises. Af notatet, som har været omdelt i Teknik- og Miljøudvalget den 6. februar d.å., Beskæftigelses- og Integrationsudvalget den 7. februar d.å., og i Borgerrepræsentationen den 21. februar d.å. fremgår bl.a. følgende:

”Teknik- og Miljøforvaltningen har som forudsat i aftalen med Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds været i forhandlinger med samtlige boligorganisationer i Københavns Kommune om fleksible udlejningsaftaler. Forvaltningen har indgået aftaler med 23 boligorganisationer, som tilsammen repræsenterer 343 boligafdelinger med i alt ca. 50.000 boliger. Som det fremgår af tabellen nedenfor vil aftalerne med en årlig flyttefrekvens på 10 % indebære, at der hvert år udlejes ca. 2.350 lejligheder efter fleksible kriterier svarende til 47 % af alle udlejninger:

Fleksible udlejningsaftaler:

Områdetype	40 minus* (neutrale/risiko)	40 plus* (højrisiko)	Udsatte**	I alt
Antal boliger	36.223	9.027	4.764	50.014
10 % ledige p.a.	3.622	903	476	5.001
Forventet antal fleksible udlejninger	1.369	650	334	2.353
Variationer aftalt andel fleksibel udlejning	11 - 44 %	44 - 78 %	50/90 %	-
Fleksibel udlejning i gennemsnit (pct.)	38 %	72 %	70 %	47 %

* 40 minus/40 plus refererer til andelen af beboere i den arbejdsdygtige alder, der stod uden for arbejdsmarkedet 1. januar 2005 (kilde Danmarks Statistik).

** Større boligområder udpeget af Socialministeriet som "udsatte"

Fem mindre boligorganisationer omfattende 6 boligafdelinger med 654 familieboliger har ikke ønsket at indgå aftale med kommunen om fleksibel udlejning. Tre af boligorganisationerne med 4 afdelinger og 471 familieboliger er ikke medlem af Boligselskabernes Landsforening."

Det fremgår ligeledes af notatet, at der sigtes mod at gennemføre en egentlig evaluering af indsatsen på afdelingsniveau inden sommerferien 2008. Denne evaluering er p.t. under udarbejdelse.

Som led i evalueringen - og som supplement til vurderingerne af udlejningsaftalernes virkning på beboersammensætningen og beskæftigelsesudviklingen m.v. - er det besluttet i en række afdelinger at belyse den såkaldte "sociale kapital", der indgår som et af udlejningsaftalernes succékriterier. Samarbejdsorganet har bevilget 1 mio. kr. til iværksættelse af en undersøgelse af den sociale kapital i 40 københavnske almene boligafdelinger i løbet af 2007 - 08. Afdelingerne er udvalgt for at kunne belyse beboernes trivsel og netværksopbygning - i og udenfor boligområderne - bl.a. i forhold til afdelingernes størrelse, alder, beliggenhed, lejlighedsstruktur beboersammensætning samt variation i fleksibel udlejningsaftale og andre indsatser (fysiske forbedringer samt indsatser af uddannelses- og beskæftigelsesmæssig karakter). Undersøgelserne gennemføres første gang i 2007/2008 og igen i 2010. Center for Bydesign har til undersøgelserne i 2007 - 08 bidraget med 40.000 kr. til tolkebistand, der skal sikre, at undersøgelsen også når de store grupper af beboere med anden etnisk herkomst.

Velfærdsministeriet (hidtil Socialministeriet) offentliggør hvert år den 1. marts, hvilke områder, der ifølge definitionerne i almenboliglovens § 51b stk. 3, er "udsatte". Ministeriets udmelding pr. 1. marts 2008 foreligger endnu ikke.

Bilag 2 - Områdeløftindsatsen og områdefornyelsen i Haraldsgadekvarteret og i Mimergadekvarteret

Integrationsudfordringen har generelt et væsentligt fokus i Områdeløftindsatsen. Hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at andelen af ikke vestlige borgere og andelen af borgere udenfor arbejdsstyrken (kraftig overrepræsentation af etniske medborgere) er to af fem kriterier for udvælgelsen af områder, der udpeges til områdeløft områder med det ekstra fokus fra samtlige forvaltninger i København og de ekstra ressourcer det medfører.

Områdeløftkonceptet er baseret på empowerment. Det betyder kort fortalt at borgerne i de udvalgte område organiseres i en styregruppe, der styrer projekterne og i dialog med områdets beboere og andre aktører selv formulerer den overordnede strategi for hvordan kvarterets problemer i løbet af de 5 år projekterne løber skal reduceres så kvarteret kommer ud af den onde spiral de befinder sig i når de bliver valgt.

Integrationsindsatsen i Områdeløftprojekter er derfor forskellig fra projekt til projekt. Men det handler generelt om, at få øget beskæftigelsesfrekvensen, reduceret kriminaliteten ved opsøgende gadeplansarbejde, etablering af og forbedring af tilbud for de unge, lektiecafeer, sprogundervisning osv. Kvinder, børn og unge har generelt størst fokus. Alle indsatser sker sammen med de relevante fagforvaltninger.

[Områdeløfts integrationsprojekter er alle meldt ind til BIF's integrationsdatabase]

Integrationsindsats ved Områdefornyelsen i Haraldsgadekvarteret

I Haraldsgadekvarterets Områdeløft opfattelse af integration er, at det forudsætter, at alle kender reglerne for god opførsel og har et fælles sprog samt forståelse for kulturelle forskelle, demokrati og dialog. Integration opnås bedst ved, at vi lærer hinanden at kende og skabe forståelse og lærer at værdsætte forskellighed. Det er i mødet mellem mennesker, familier, generationer, kulturer og etnicitet, at integrationen foregår.

Områdeløftets arbejdsgrupper har forpligtiget sig til, at indtænke integrationsvinklen i deres projektudformninger. På trods af, at arbejdsgrupperne kun har haft tre måneder til at arbejde, er en lang række projekter allerede gennemført, igangsat eller under konkret planlægning. Af dem kan nævnes følgende:

- Piccoloer: Områdeløftet har ansat to unge drenge med palæstinensisk baggrund, som blandt andet skal fungere som områdeløftets ambassadører ind i ungdomsmiljøet i kvarteret.
- Deltagelse i Copenhagen Street Soccer League - fodboldturnering for 12-13 årige
- Deltagelse i Gam3 - Basketturnering, hiphop-dans mv. for unge.
- Culture Kidz igangsætter Street-aktiviteter som Panna+, Hip Hip, Streetartz og Free Running/parcour i Haraldsgadekvarteret for unge 8-16 år.
- Miljøformidlerprojekt, om hjemmet og miljøet for og af kvinder med anden etnisk baggrund end dansk.
- Ambassadørklasse: På Klostervænget skole er udvalgt en 2. klasse, der skal fungere som ambassadørklasse for området. Vi følger og involverer løbende klasse i de år områdeløftet varer.

- Lektiecafé på Klostersvænget Skole i samarbejde med Red Barnet Ungdom.
- Barnets Ven i samarbejde med Red Barnet Ungdom
- Sommersjov & skolekøkken: Sommerferieaktiviteter for børn og unge i kvarteret
- Det uformelle møde med områdeløftet i gadeplan vha. leje af butikslokaler.
- Deltagelse i miljøtrafikugen, med aktiviteter for hele familien.
- Afholdelse af Eid & solhvervsfester, hvor hele kvarteret er inviteret.
- Samarbejde med Haraldsgården og Klostersvænget skole om kontakt til ungemiljøet.

Endvidere eksisterer en lang række projekter på skitseplan. Her kan nævnes: Kvindeklubber, mandeklubber, cykelkurser, demokratikurser, sundhedsprojekter, at høre til og gøre gavn-projekter, tryghedsskabende projekter mv.

Integrationsindsats ved Områdefornyelsen i Mimergadekvarteret

Integrationsindsatsen ved Områdefornyelsen i Mimergadekvarteret bygger overordnet på ønsket om en øget interaktion både lokalt mellem befolkningsgrupperne i Mimergadekvarteret og regionalt mellem beboerne i området og beboerne i det øvrige København.

Interaktionen fremmes bl.a. internt mellem beboere i forskellige boligselskaber, i sports-, og foreningsregi, på arbejdsmarkedet, omkring børnene via forældresamarbejde med personalet i danske daginstitutioner/skoler, eller spontant på ét af de uformelle mødesteder i området.

Udover de forskellige integrationsprojekter som igangsættes via Områdefornyelsen, laver vi holdningsbearbejdende oplysende pressearbejde rettet mod både lokale og nationale medier.

Branding af Mimergadekvarteret foregår ligeledes gennem www.mimergadekvarteret.dk, nyhedsbreve og andet informationsmateriale. Kort fortalt går denne indsats ud på at få den gode historie frem og derved vende det negative billede og omdømme som Mimergadekvarteret har. Derudover arbejder Områdefornyelsen gennem borgerinddragelsestiltag for bedre integration. I flere af disse tiltag har vi haft ekstra fokus på inddragelse af kvarterets etniske minoriteter for at give dem en stemme og inddrage dem i nærdemokratiske processer.

Integrationsprojekter

Udover de "rene" integrationsprojekter er der indtænkt integrationsperspektiver i mange andre af Områdefornyelsens projekter, flere af dem er nævnt i det følgende. Flere af de nævnte projekter gennemfører Områdefornyelsen med forskellige samarbejdspartnere.

Igangværende projekter/projekter under opstart:

Mentorordning og Trinvis integration af fortrinsvis nydanske kvinder

Spiseklubben – dialog gennem fælles måltid

Cykelkursus for nydanske kvinder

Fiskeklub

Multikulturelle familieudflugter

Galleri Hamlet

Kulturelt Læringscenter

Internationalt Kulturhus

Klatreprojektet "Cliffhanger"

Mimers Børn

Sundhedsnetværk for somaliske kvinder

Gennemførte projekter:

Kend din by

Kend din nabo

Thorstainer - idræt- og legecontainer

Pigeklub og kvindestøttegruppe

Klub springbræt for somaliske kvinder

Det Historiske Kvarter

Creative Ghetto

Kurser for frivillige miljøambassadører

Miljønetværk for butiksejere

Sid Ned!

Dialogmøder om angst, depression, kost og motion, kroppens opbygning, sukkersyge og andre sygdomme

Integrationsprojekter støttet gennem Mimers Penge Puljen:

Gennem puljen Mimers Penge støtter Områdefornyelsen kvartårligt borgere og andres projektidéer.

Gennem puljen prioriteres især projekter med integrationssigte. Nogle af de seneste integrationsprojekter puljeudvalget har valgt at støtte er bl.a.:

Tænk på din sundhed, Mand

BazarMusicShop

Shop-et-job

Klap en ko på Nørrebro

Mimers koloni

Fællesspisning i Mjølnerparken

Sommerskole på Rådmandsgades Skole.

Bilag 3 - Landsbyggefondens pulje til sociale og forebyggende indsats - Integrationsrettede delindsatser

I 2006 udmeldte Landsbyggefonden en pulje på 600 mio. kr. til en social og forebyggende indsats i almene boligafdelinger, hvor der er væsentlige problemer af økonomisk, social eller anden karakter. Boligaftalen fra december 2006 har endvidere gjort det muligt for Landsbyggefonden at afsætte 4x400 mio. kr. i perioden 2007 til og med 2010, som en forlængelse af puljen fra 2006.

Det er BR, der godkender helhedsplanen som løsning på boligafdelingens problemer i kraft af kommunens lokalkendskab. Den primære kommunale indsats er derfor at samle al viden, der findes i de syv forvaltninger om de enkelte boligområder, for at kunne målrette indsatserne.

I Københavns Kommune har 22 projekter indtil videre fået støtte. Disse 22 projekter har et samlet budget på ca. 190 mio. kr. (heraf ca. 130 mio. kr. fra Landsbyggefonden). Der er pt. 32 nye ansøgninger, som ligger til behandling hos Landsbyggefonden. Disse 32 ansøgninger vedrører et budget på ca. 290 mio. kr., hvor der kræves 25 % i medfinansiering.

I hver ansøgningsrunde prioriteres ansøgninger, som vægter en bestemt indsats. I ansøgningsrunden for 2008-09 er fokus på erhverv og beskæftigelse samt nye organiseringsformer. Uanset, at der fokuseres på en bestemt indsats, gives der tilsagn til mange andre indsats, og mange af disse har som mål at integrere beboere med anden etnisk baggrund end dansk bedre i det danske samfund. Eksempler på helhedsplaner, som er rettet mod integration:

- Beskæftigelsesindsatser rettet mod kvinder med anden etnisk baggrund end dansk, som er udenfor arbejdsmarkedet
- Indsatser for børn og unge, som ikke deltager i etablerede fritidstilbud, men bruger aftenerne på at hænge ud på gader og stræder
- At bo alment
- Miljøambassadører
- Sundhedsformidlere (mange ældre med anden etnisk baggrund end dansk lider af diabetes 2)
- Madlavningsaftener, hvor beboere af forskellig oprindelse lærer hinanden at lave mad

Der vil løbende ske evaluering af de igangsatte indsats således, at man kan nå at ændre retning såfremt det viser sig, at en indsats ikke virker efter hensigten. Endvidere iværksætter Landsbyggefonden en samlet evaluering af indsatsen.

Bilag 4 – Rammeprojekt for en særlig indsats for integration i Teknik- og Miljøforvaltningen

Medarbejderrettet indsats i rammeprojektet

Indsatserne i den medarbejderrettede del skal sikre, at Teknik- og Miljøforvaltningens medarbejdersammensætning kommer til at afspejle kommunens arbejdsstyrke med hensyn til etnicitet og uddannelsesmønster. Indsatsområderne i denne del af projektet handler derfor om:

- at fastsætte måltal og at følge op på disse
- at rekruttere medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk, specielt akademikere og kvinder i kontoradministrativ beskæftigelse
- at besætte integrations- og oplæringsstillinger
- at gennemføre udadvendte aktiviteter som fx messer til at komme i dialog med målgruppen samt aktiviteter til at forberede Teknik- og Miljøforvaltningen.

Den særlige fokus på akademikere og kontoradministrativt personale skal ses i lyset af den statistik, som Københavns Kommune har produceret i 2005 og 2007, hvor det fremgår, at netop disse grupper er underrepræsenteret i Teknik- og Miljøforvaltningen set i forhold til deres andel af arbejdsstyrken i København. Af integrationspolitikken fremgår et særligt fokus på kvinder med anden etnisk baggrund.

I 2007 har projektdelen for det medarbejderrettede arbejdet med følgende:

Måltal

Måltallene for TMF på integrationsområdet er besluttet i Teknik- og Miljøforvaltningens chefgruppe på mødet den 12. april 2007. Der foreligger statistik pr. 1. januar 2007 og projektet er i gang med at indhente statistik igen pr. 1. december 2007. Tallene for januar 2007 giver anledning til at skærpe opmærksomheden om at søge at rekruttere bredt og søge at ansætte flere med en anden etnisk baggrund end dansk.

Rekruttering

- Aktiviteter rettet mod målgruppen (akademikere og kontorphonale): Jobmesse den 19. september (akademikere) og den 3. oktober (potentielle nye kontorelever). Effekt: travle dage, mødte en masse potentielle nye medarbejdere og modtog både på dagen og efterfølgende flere CV'er fra akademikere, som blev brugt i forhold til at inspirere til integrationsstillingerne.
- Møde med kursister fra Rekrutteringscenteret den 28. november. Effekt: CV'er til integrationsstillingerne.
- Integrationsstillinger: 8 stk. i Teknik- og Miljøforvaltningen, den sidste fastlagt den 21. december 2007. Den sidste tiltræder stillingen den 15. marts 2008.

Forberedelse af organisationen

- Efter sommerferien forlod projektet idéen om at købe et eksternt kursus i mangfoldighed/integration og arbejdede videre for at finde et andet værktøj, som kunne forberede organisationen.
- 9. oktober: Workshop med eksterne konsulenter med henblik på at afprøve et værktøj. Gav ikke anledning til videre samarbejde p.t.
- 23. oktober: Deltagelse i workshop om integration gennem kommunikation.

- 8. november: Kursus i arbejdet med en mangfoldig arbejdsplads hos Institut for Menneskerettigheder. Formål: at uddanne FHR i mangfoldighedsområdet
- 5. december: Workshop med ekstern konsulent om værktøj til forberedelse af organisationen. Gav ikke anledning til videre samarbejde p.t.
- Artikel i Til & Med i november-nummeret
- December kontakt til 2 eksterne konsulenter, for at indhente tilbud på opgaven med at udvikle et dialog-værktøj til forberedelse af organisationen

Projektets kommende produkter

- Materiale om integrationsstillingerne (notat om rammer, udkast til udviklingsplan, udkast til stillingsopslag)
- PP-præsentation til roadshow om integrationsstillingerne
- Pjece om integrationsstillingerne/mangfoldighed i TMF
- Udvikling af et kulturudviklende dialog-værktøj til forberedelse af organisationen.

Borgerrettet indsats i rammeprojektet

Den borgerrettede del skal sikre, at forvaltningen udvikler sin indsats, så københavnere med en anden etnisk baggrund end dansk får lige så god mulighed som andre københavnere for at modtage information fra Teknik- og Miljøforvaltningen, gå i dialog med forvaltningen og blive inddraget i forvaltningens arbejdsområder.

Følgende indsatser er gennemført eller iværksat:

- **Miljøformidlere i udsatte boligområder:** BR godkendte d. 30/8 ansøgning til Landsbyggefonden om en helhedsplan i Haraldsgadekvarteret. I ansøgningen indgår et såkaldt miljøformidlerprojekt med medfinansiering fra Center for Miljø. Projektet er igangsat pr. 1/12 2007. Forventet effekt i 2008/09: øget viden blandt beboerne i kvarteret om miljø i husholdningen, besparelser på el, vand og varme i lejemålene, forbedret affaldshåndtering, mindre forbrug af miljø- og sundhedsskadelige husholdningskemikalier samt færre skimmelsvampesager samt endeligt styrket kontakt mellem ejendomsfunktionærer, varmemestre og inspektører og beboerne om miljøspørgsmål.
- **Byrum og parker som offentlige mødesteder for integration:** Center for Park og Natur har gennemført en brugerundersøgelse af etniske minoriteters brug af og ønsker til byens grønne områder. Effekt: Undersøgelsen vil i fremtiden indgå som et redskab i forbindelse med planlægning og udvikling af grønne områder. Desuden vil Center for Park og Natur sætte særligt fokus på etniske minoriteters brug af de grønne områder i forbindelse med miljøudspillet målsætning om, at alle borgere skal benytte det grønne dobbelt så meget i 2015.
- **Kemikaliekampagne.** Center for Miljø gennemførte i september/oktober 2007 en kampagne i Akacieparken, Tingbjerg-Utterslev Huse og Mjølnerparken for at oplyse om alternativer til miljø- og sundhedsskadelige rengøringsmidler samt kviksølvholdige hudblege-cremer. Effekt: Større viden om at undgå miljø- og sundhedsskadelige rengøringsmidler samt cremer i disse områder.

Følgende indsatser er under planlægning:

- **Analyse af behov for kommunikation på fremmedsprog i TMF:** En arbejdsgruppe med deltagelse af bl.a. Kommunikationssekretariatet vil vurdere om der er situationer, hvor københavnernes kommunikation med forvaltningen ikke fungerer, og hvor årsagen er

sproglige barrierer. Det er målet at pege på, hvor i forvaltningens kommunikation, der eventuelt kunne være behov for at stille information til rådighed på andre sprog. Forventet effekt i 2008: Stillingtagen til, om der er behov for at forvaltningen stiller information til rådighed på flere sprog for at forbedre kommunikationen.

- **Klar tale – Sund fornuft til iværksættere.** Organisations- og Udviklingssekretariatet vil i samarbejde de relevante sekretariater og centre i forvaltningen gøre det let tilgængeligt for iværksættere med anden etnisk baggrund en dansk at kommunikere med forvaltningen om de regler, der gælder for dem. I første omgang undersøges behovet for forbedret kommunikation om reglerne. Forventet effekt: såfremt der kan konstateres et behov, iværksettes en indsats, der skal forbedre kommunikationen. Effekt vil først kunne ses i 2009.
- **Borgerdialog/borgerinddragelse i anlægsprojekter/lokalplaner:** Center for Anlæg og Udbud og Center for Bydesign vil udvikle metoder til at inddrage københavnere i forbindelse med hhv. trafikforsøget på Nørrebrogade og udnyttelsen af DSB-arealet ved Mjølnerparken på Nørrebro – med særlig fokus på at inddrage beboere og forretningsdrivende med anden etnisk baggrund end dansk. Forventet effekt: større inddragelse og forbedret kommunikation.
- **Cykelkurser:** TMU støttede via Trafik- og miljøpuljen i 2007 fire cykelkurser for voksne med anden etnisk baggrund end dansk. Center for Miljø har i 2007 gennemført interviews med udbydere af cykelkurserne samt afholdt en workshop om, hvordan cykelkurser kan udbygges og forankres fremover, og hvordan forvaltningen kan støtte denne udbygning. Center for Miljø og Center for Trafik anbefaler i et notat af 14/1 2008 til TMU (på TMU-portalen til TMU mødet d. 6/2), at der oprettes en pulje på 200.000 kr. årligt, hvor udbydere af cykelkurserne kan søge midler. Det sker i første omgang ved at indarbejde denne mulighed i puljen til trafik- og miljøprojekter for 2008. Forventet effekt: mere stabilt udbud af cykelkurser, og flere københavnere med anden etnisk baggrund, der bruger cyklen som transportmiddel.
- **Miljø i danskundervisningen for voksne udlændinge:** Center for Miljø, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sprogcenter IA ansøger om eksterne midler til at udvikle et undervisningsmateriale om miljø til sprogskolernes danskundervisning. Forventet effekt: større basisviden blandt eleverne på sprogskolerne om at handle miljøvenligt i dagligdagen.